

**Sak 13/19   Retningslinjer for sanksjoner ved forsinket
sensur**

Notat fra Studieadministrativ avdeling
Vedtaks sak

Notat

Til: Utdanningsutvalget
Fra: Studieadministrativ avdeling
Møte: 21. mars

Ephorte: 2017/8399

Bakgrunn

Med utgangspunkt i jevnlig klager fra studenter, har utdanningsutvalget flere ganger vurdert å sanksjonere forsinket sensur gjennom en dagbot-ordning. Hovedregelen i UHL § 3-9 (4) er at fristen for sensur er tre uker. Som studentombudet har påpekt, blant annet i sin årsmelding for 2016, er Stortingets intensjoner tydelige, jf. Ot. prp. nr. 62 (1988-1989) s. 47: *«I siste ledd har man ført inn bestemmelsen at sensuren til vanlig skal foreligge innen tre uker. Dette er gjort av hensyn til studentene. Selv om det nok kan være problemer i enkelte fag å gjennomføre sensuren innen denne fristen, mener man at bestemmelsen er så viktig at av hensyn til studentene at det er forsvarlig å fastsette en slik bestemmelse.»*

Studentombudets oppgave er å ivareta studentenes rettssikkerhet. Ombudet rapporterer årlig til UiBs styre. I årsmeldingen fra 2017 påpeker ombudet at regelbrudd i form oversittet sensurfrist fortsatt forekommer. Her fremgår det at ombudet er klar over UiBs pågående arbeid for å redusere antall tilfeller, og at ombudet «imøteser en avklaring med hensyn til Utdanningsutvalgets anbefaling til Universitetsstyret om å innføre en ordning med dagbøter for forsinket sensur, der universitetsdirektøren bes om å utforme nærmere regler for ordningen». Fra styrets behandling av årsmeldingen i april 2018, vet vi at styret er oppmerksom på og bekymret over omfanget av forsinket sensur. (Jf. styresak 33/18 og video fra styremøtet på Youtube). Styret forventer at utdanningsutvalget følger opp saken, og presenterer sine anbefalinger til styret.

Utdanningsutvalget fattet i november 2017 et todelt vedtak: *«Utdanningsutvalget ber fakultetene å iverksette tiltak for å levere sensur innen fristen basert på analysene av dagens situasjon. Om situasjonen ikke bedres, innføres sanksjoner fra og med høsten 2018.»* I 2018 fulgte Utdanningsutvalget opp saken i to omganger, først gjennom en orienteringssak i mars, om omfanget av forsinket sensur høsten 2017. I november drøftet utvalget en vedtakssak, med forslag til institusjonelle retningslinjer for sanksjoner ved forsinket sensur. Utvalget vedtok å utsette realitetsbehandlingen av saken, med henvisning til behov for kvalitetssikring av tallmateriale fra fakultetene i samråd med fakultetene selv, inkludert presisering av forholdet mellom offentlige fridager og hverdager i beregningen av forsinkelse.

Deretter har Studieadministrativ avdeling sammenstilt og analysert tilgjengelige data om forsinket sensur. Datamaterialet er komplekst, fordi det nå omfatter alle vurderingsformer og en rekke andre variabler. Studieadministrativ avdeling har delt materialet med fakultetenes studiesjefer, og oppdatert det etter et drøftingsmøte med dem i februar.

Vurderingsgrunnlag

Data om sensur er tilgjengelig i Felles studentsystem (FS), hvor fagmiljøene registrerer eksamensdatoer, frister for innlevering og sensurprotokoller. Slik informasjon har vært registrert systematisk for ulike vurderingsformer fra og med innføringen av timeplanleggings-

systemet TP i 2017. Samlet informasjon om sensur finnes derfor for høstsemesteret 2017, vårsemesteret 2018 og høstsemesteret 2018.

Tilgjengelige data om forsinket sensur H17, V18 og H18 er samlet i en Excel arbeidsbok, som er tilgjengelig for utvalgets medlemmer via [denne lenken](#). Tallene for H18 tilkjennegir at UiB publiserte 79,5% sensur i tide i forrige semester, og reflekterer at fakultetene har jobbet systematisk med å redusere omfanget av forsinkelser. Arbeidsboken er likevel medvirkende til at forslaget om å innføre en dagbot-ordning fra og med høstsemesteret 2019 er opprettholdt. Dataene i arbeidsboken kan filtreres aggregert, på fakultets- og instituttnivå, og separert på emnenivå. Arbeidsboken inneholder seks regneark:

- **Datagrunnlag:** Samlet oversikt over variablene som ligger til grunn for beregning av omfanget av forsinket sensur, og hvordan den foreslåtte dagbot-ordningen ville ha slått ut i de tre semestrene vi har sikre data for. Kolonnene som er merket med blå farge inneholder informasjon som er utslagsgivende for beregningene.
- **Antall sensurvedtak:** Oversikt over antall individuelle sensurvedtak.
- **Vurderingsformer:** Oversikt over aktuelle vurderingsformer, til sammen 31.
Bøter pr institutt – emne: Viser utslag av foreslått dagbot-ordning for spesifikke institutt og emner.
- **Bøter basert på samlet karakter:** Viser utslag av foreslått dagbot-ordning, beregnet på grunnlag av samlet resultat. Aktuell presisering for emner hvor delsensur inngår.
- **Bøter basert på delsensur:** Viser utslag av foreslått dagbot-ordning, beregnet på grunnlag av endelig sensur og delsensur.

En dagbot-ordning kan altså innrettes på to måter, enten med samlet resultat av vurdering som beregningsgrunnlag eller med både samlet sensur og delsensur som beregningsgrunnlag. En ordning med samlet sensur som beregningsgrunnlag vil heve innslaget for bøter og ha lavest økonomisk konsekvens. I det følgende er derfor samlet sensur brukt som beregningsgrunnlag.

I tillegg ligger disse premissene til grunn for datagrunnlaget:

- dagbot er beregnet med 20 per student per dag, fra og med dag 4 etter sensurfrist
- dersom det er offentlige fridager i sensurperioden, blir startdagen for dag-bot skjøvet frem med det samme antall dager som det er offentlige fridager perioden. Dersom ny sensurfrist da faller på en offentlig fridag eller helg, blir fristen skjøvet frem til første ordinære virkedag
- det er beregnet to måneders frist for sensur av mastergradsoppgaver
- det er tatt høyde for utvidet frist ved Det juridiske fakultet
- forskerutdanning er ikke inkludert
- resultater som har vært sperret (grunnet mistanke om juks) og klagesensur er ikke inkludert
- i de tilfellene det er en skriftlig vurdering etterfulgt av muntlig vurdering for et utvalg av kandidatene, er den skriftlige vurderingen siste vurdering for de av kandidatene som ikke skal opp til muntlig vurdering.
- tallene fra før høsten 2017 er mindre sikre, og er derfor ikke tatt med

Tabellen nedenfor viser hvordan den foreslåtte ordningen, med tre karensdager og dagbøter på 20 kroner per student, ville ha slått ut økonomisk for H17, V18 og H18 om den var innført som en generell ordning, uavhengig av vurderingsform.

Tabell 1:

Fakultet	Beregnet bot H17	Beregnet bot V18	Beregnet bot H18	Beregnet bot V18 + H18
HF	114960	108360	60320	168680
Jur	7000	3840	2520	6360
Matnat	32620	54760	40900	95660
Med	95580	408440	58820	467260
Psyk	16700	33860	13380	47240
SV	51580	44600	37600	82200
Ex.phil	36120	2600	11340	13940
KMD	27940	46980	4820	51800
	382500	703440	229700	933140

Blant til sammen 31 vurderingsformer, er det fire som peker seg ut ved å gi størst økonomisk utslag: Skriftlig eksamen (skole-eksamen), hjemmeksamen, oppgaver, og mappevurdering. Neste tabell viser – avgrenset til emner med én vurderingsdel - hvordan de beregnete bøtene fordeler seg på disse vurderingsformene, mens andre vurderingsformer er slått sammen i en samlekategori.

Tabell 2:

Vurderingsform	Beregnet bot H17	Beregnet bot V18	Beregnet bot H18
Skriftlig eksamen	118040	221040	64180
Hjemmeksamen	27040	58900	24300
Oppgaver	81760	108440	23480
Mappevurdering	18400	19780	11160
Andre (samlet)	24060	54400	24720
	269300	462560	147840

Avgrenset til masteroppgaver, hvor sensurfristen er to måneder, er de beregnede bøtene relativt små, slik tabellen under viser.

Tabell 3:

Fakultet	Beregnet bot H17	Beregnet bot V18	Beregnet bot H18
HF	1880	920	860
Jur	0	0	0
Matnat	1060	1280	2140
Med	16740	34880	9160
Psyk	180	0	0
SV	1560	11620	2160
KMD	0	0	0
	21420	48700	14320

Sanksjoner ved andre institusjoner

Ved UiT gis det kr 1000 i bot per forsinket sensur fra og med den 8.dagen etter sensurfristen, uavhengig av hvor mange dager etter fristen sensuren kommer. Et emne med 10 kandidater som får sensuren registrert 8 dager etter sensurfristen gir 10.000,- i bot. Dersom sensuren var registrert 7 dager etter sensurfristen ville det ikke blitt beregnet bot. Det blir det gitt bot for forsinkelse i skoleeksamener og hjemmeeksamener, inklusive utsatt prøve og kontinuasjon.

NTNU har ikke gjeninnført ordningen med bøter etter at fusjonen ble gjennomført. Før dette hadde de en ordning der det ble gitt bøter for ordinær skoleeksamen, og ikke klagesensur. Bøtene ble gitt i de tilfellene fristen var overskredet med en uke. NTNU sine bøter var på kr. 1000,- per rammet student per eksamen.

NMBU har dagbøter på kr 20 per student per arbeidsdag, fra og med dag 4. etter sensurfrist. Minstebeløpet er på kr 1000,-. Helligdager og arbeidsdager i romjulen telles ikke i beregningsmodellen. Bøter beregnes for emner med skriftlig eksamen, langsgående eksamen, fornyet prøve (kontinuasjon) og gradsoppgaver.

UiO har ikke ordning med bøter ved forsinket sensur, mens universitetene i Agder og Sørøst-Norge vurderer å innføre en slik sanksjonsordning.

Innføring av sanksjoner ved UiB

Fra flere fakulteter, og i utdanningsutvalgets drøftinger, har det blitt presentert legitime innvendinger mot sanksjoner i form av dagbøter. Det har blitt stilt spørsmål ved ordningen som styringspolitisk virkemiddel, og pekt på at den kan ha uønsket byråkratisering som konsekvens. Hensynet til slike innvendinger veier tungt, og må veies mot hensynet til at UiB

anerkjenner og følger opp sitt institusjonelle ansvar for å overholde UH-loven, slik styret forventer.

Forslaget nedenfor, til institusjonelle retningslinjer for sanksjoner ved forsinket sensur, tar lovens hovedregel om tre ukers frist som utgangspunkt. Samtidig åpner det for dispensasjonssøknader i tråd med lovens strengt avgrensede unntaksbestemmelser. Forslaget innebærer at ordningen trer i kraft fra 1. september 2019, og omfatter forsinket sensur fra og med kommende studieår. Studieadministrativ avdeling får delegert fullmakt til å behandle søknader om utsatt frist for enkelteksamener, ved sykdom og andre tvingende grunner.

Kunnskapsdepartementet har slått fast at dersom sensurfrist faller på en offentlig fridag, settes sensurfristen første virkedag etter fridagen. Det gjøres ikke gjøres fradrag for røde dager med mindre sensurfristen faller på en offentlig fridag. Ordningen som er foreslått her representerer altså en liberal tillempling til denne bestemmelsen.

Forsinkelser blir beregnet i etterkant, for ett år om gangen og på bakgrunn av rapporter generert i FS. Fakultetene vil få hjelp til å generere den aktuelle rapporten i FS. Når rapporten er hentet ut, blir den gjennomgått og korrigert for eventuelle feil, innvilgede utsettelse og offentlige fridager. Rapporten danner grunnlag for eventuelle bøter, som får virkning i form av trekk i budsjettammen til fakultetet for det påfølgende året.

Ordningen forutsetter at forsinkelser i sensur blir gjort kjent for berørte studenter så snart som mulig, sammen med opplysning om ny dato for sensur.

Enkle og forutsigbare prosedyrer for forvaltningen av retningslinjene er en forutsetning. Disse bør fastsettes etter drøfting i aktuelle studieadministrative nettverk. Medvirkning fra ansatte med forutsetninger for å forså kompleksiteten i ulike vurderingsprosesser er nødvendig.

Studieadministrativ avdeling foreslår følgende retningslinjer for sanksjoner ved forsinket sensur ved UiB:

- 1) Det innføres dagbot for forsinket sensur fra og med fjerde arbeidsdag etter sensurfrist. Størrelse på boten er kr 20 per rammet student per eksamen per dag.
- 2) Til grunn for beregning av bot ligger data om samlet sensur. Forsinket delsensur blir ikke tatt med i beregningsgrunnlaget.
- 3) Helligdager og andre røde dager i kalenderen, medregnet offentlige fridager ved jul og nyttår, regnes ikke inn i grunnlaget for boten. I de tilfellene forsinkelsen skyldes sykmelding, beregnes det ikke bot for det antall dager sykmeldingen gjelder for.
- 4) Studieadministrativ avdeling avgjør søknader om forlenget sensurfrist ved tvingende grunner.
- 5) Forsinkelser i sensur blir beregnet en gang i året. Det settes et samlet maksimumbeløp per fakultet, slik at bøter for forsinket sensur normalt ikke kan overstige kr 200 000 for ett studieår. Dersom samlet beløp overstiger 400 000, blir maksbeløpet satt til halvparten av samlet beløp. Bøter får virkning fra det påfølgende studieåret.
- 6) Inndradte midler skal brukes til studentrettede tiltak. Midlene disponeres i samarbeid mellom LMU og UU.

7) Ordningen trer i kraft fra 01.09.2019.

Forslag til

vedtak:

Utdanningsutvalget anbefaler universitetsstyret å vedta de foreslåtte retningslinjene for sanksjoner ved forsinket sensur.